

(25 1.)

MEMORIE VAN ANTWOORD.

(Ingezonden bij brief van 16 September 1907.)

(De vroegere stukken zijn gedrukt onder n°. 134 der Zitting 1906—1907.)

Aangenaam was het den ondergeteekende te ervaren, dat de door hem ondernomen poging, om allen twijfel weg te nemen aan overeenstemming van de wettelijke bepalingen met feitelijke toestanden, vrij algemeen instemming heeft gevonden.

De ondergeteekende ziet geen heil in eene nadere bespreking van de op 30 November 1905 in de Tweede Kamer der Staten-Generaal ter sprake gebrachte vraag of de benoeming van generaals van het Indische leger door den Koning wel met art. 42 van het Regeeringsreglement is overeen te brengen. Daargelaten welke ondergeteekende's opvatting ter zake moge zijn, nu de regeling van de bevordering, het ontslag en het op non-activiteit stellen van de officieren der in Nederlandsch-Indië aanwezige landmacht moet worden herzien, moet vooraf worden gezorgd, dat alle twijfel omtrent de bedoeling van de wettelijke bepaling, waaruit de regeling voortvloeit, uitgesloten zij.

Met belangstelling heeft de ondergeteekende kennis genomen van de opmerkingen in het Voorloopig Verslag naar aanleiding van de voorgestelde redactie van art. 42 gemaakt.

De ondergeteekende erkent de wenschelijkheid om het artikel zoo te redigeeren dat alle mogelijke twijfel wordt voorkomen. Hij is dus gaarne bereid de redactie ter vermijding van onduidelijkheid nog nader aan te vullen.

De alinea's 2, 3, 4 en 5 zijn dus thans in den in het Voorloopig Verslag aangegeven zin gewijzigd. Alleen kan de ondergeteekende, voor zoover alinea 4 betreft, niet toegeven, dat de uitdrukking „alle overige bevorderingen” ruimte zou laten tot onzekerheid, met betrekking tot de vraag of ook de van het leger hier te lande in Indië gedetacheerde officieren door den Gouverneur-Generaal zouden zijn te bevorderen. Het wetsontwerp toch handelt alleen over de officieren, die werkelijk behooren tot het Indische leger, en dat doen de gedetacheerde officieren niet. Evenmin als de uitdrukking „alle overige bevorderingen” kan geacht worden te slaan op andere landsdienaren dan militaire officieren, kan zij gerekend worden te doelen op officieren, die behooren tot eene andere landmacht dan die waarvan in het wetsontwerp sprake is.

Ernstig heeft de ondergeteekende overwogen, of van deze gelegenheid gebruik zou moeten worden gemaakt, om ten aanzien van de benoeming, de bevordering en het ontslag van de Indische officieren van stelsel te veranderen. Maar hij heeft daartoe geen vrijheid kunnen vinden.

Behoud van het bestaande stelsel strijdt geenszins — zooals eenige leden oordeelen het geval te zijn — met het bestaande streven om Indië in de regeling van zuiver Indische aangelegenheden meer en meer zelfstandig te maken. Welke zelfstandigheid men ook aan Indië moge willen toekennen, de bedoeling kan toch nooit zijn om den band, die tusschen het moederland en de kolonie bestaat, te verbreken. Waarom zou dus niet, evenals ten aanzien van de hoogste civiele betrekkingen het geval is, ook de benoeming voor de hoogste militaire rangen aan de Regeering hier te lande blijven voorbehouden? Dezelfde mate van onafhankelijkheid die de Koninklijke benoeming aan de hoogste civiele ambtenaren waarborgt, moet ook aan de militairen van de hoogste rangen worden verzekerd.

Tegen de benoeming en het ontslag door den Koning van de officieren, die buiten Nederlandsch-Indië vertoeven, kan voorts geen bezwaar bestaan; het is, zooals het in de Memorie van Toelichting is betoogd, zoowel in het belang van de betrokken personen

als van de vereenvoudiging der administratie dat de benoeming en het ontslag van die officieren niet bij den Gouverneur-Generaal worden overgebracht.

De ondergeteekende meent, dat hij het juiste standpunt heeft ingenomen door in de Memorie van Toelichting de vraag, of de regeling van de positie der officieren bij de wet dan wel bij Koninklijk besluit behoort te worden vastgesteld, niet aan te roeren. Immers bij dit wetsontwerp wordt omtrent die vraag niets beslist, zoodat er geen aanleiding kan zijn om bij de toelichting en de verdediging van dit wetsontwerp ten aanzien van die vraag nader in beschouwingen te treden. En er is te meer reden om bij dit wetsontwerp de meerbedeelde vraag niet te behandelen, omdat door de heeren DUYMAER VAN TWIST en VAN DE VELDE eene motie ter zake is ingediend en er bij de behandeling van die motie alle gelegenheid zal zijn om de vraag te bespreken. Alleen acht de ondergeteekende zich verplicht op te komen tegen de in het Voorloopig Verslag opgenomen bewering dat de luitenant CHRISTOFFEL op eenigszins bevreemdende wijze zou zijn bevorderd. In de zitting van de Tweede Kamer van 21 November 1906 (*Handelingen* bladz. 393 en 394) heeft hij, naar hem voorkomt, aangetoond dat die bevordering alleszins gerechtvaardigd was en in het belang van den dienst moest geschieden; hij verwijst dus naar de toen door hem gesproken woorden, waarmede de thans weder geuite bewering hem toeschijnt volkomen wederlegd te zijn.

Ten aanzien van de in het Voorloopig Verslag ter sprake gebrachte wenschelijkheid om vóór de openbare beraadslaging over het onderwerpelijke wetsontwerp de genoemde motie van de heeren DUYMAER VAN TWIST en VAN DE VELDE in behandeling te nemen, meent de ondergeteekende zich geen partij te moeten stellen. De Kamer regelt zelf hare werkzaamheden en die werkzaamheden zullen door de Kamer zeker zóó geregeld worden, als het meest in het belang is te achten van het te verkrijgen resultaat.

De ondergeteekende kan op dit oogenblik het bij zijn Departement in behandeling genomen concept van eene herziening der geldende regeling van 1859 nog niet ter kennisneming aan de Kamer overleggen, vermits dat concept nog wordt bewerkt. Eerst wanneer de behandeling van het concept aan het Departement van Koloniën geheel zal zijn beëindigd, zal kunnen worden beslist of en hoe het aan de Kamer ter kennisneming zal worden overgelegd.

De vraag aan het slot van het Voorloopig Verslag gedaan, of door de onderwerpelijke regeling ook in eenig opzicht wordt vooruitgelopen op de quaestie van fusie der Nederlandsche en Indische officierskorpsen, is door verschillende leden te recht ontkennend beantwoord. Van zoodanig vooruitlopen kan ook daarom geen sprake zijn, omdat de bedoelde fusie, mocht zij ooit tot stand kunnen komen, toch zeker een speciale wettelijke regeling zou behoeven.

De Minister van Koloniën,

D. FOCK.

(25. 2.)

GEWIJZIGD ONTWERP VAN WET.

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Allen die deze zullen zien of hooren lezen, saluut! doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is artikel 42 van het bij de wet van 2 September 1854 (*Staatsblad* n°. 129) vastgestelde Reglement op het beleid der regeering van Nederlandsch-Indië, aan te vullen;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedgevonden en verstaan bij deze:

Eenig artikel.

Artikel 42 van het bij de wet van 2 September 1854 (*Staatsblad* n°. 129) vastgestelde Reglement op het beleid der regeering van Nederlandsch-Indië wordt gelezen:

Artikel 42. 1. De Gouverneur-Generaal is opperbevelhebber van de in Nederlandsch-Indië aanwezige landmacht.

2. De bevelhebber der landmacht wordt door den Koning benoemd. Wanneer bij het openvallen van de plaats van den bevelhebber de benoeming van zijn opvolger niet geschied of in Nederlandsch-Indië niet bekend is, of wanneer de benoemde in de spoedige aanvaarding zijner betrekking verhinderd wordt, voorziet de Gouverneur-Generaal in de tijdelijke waarneming.

3. De officieren worden door den Koning of door den Gouverneur-Generaal benoemd, al naar gelang hij, die aldus benoemd wordt, verblijf houdt buiten dan wel binnen Nederlandsch-Indië.

4. Op den voet, bij algemeene verordening te bepalen, worden de rangen van opperofficier verleend door den Koning en ge-

schieden alle overige bevorderingen van de officieren door den Gouverneur-Generaal.

5. De opperofficiëren en alle buiten Nederlandsch-Indië ver-
toevende officieren worden ontslagen door den Koning, alle
overige officieren door den Gouverneur-Generaal, een en ander op
den voet bij algemeene verordening te bepalen.

6. De regelen omtrent het toekennen van pensioenen en gage-
menten worden bij algemeene verordening gesteld.

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden
geplaatst, en dat alle Ministerieele Departementen, Autoriteiten,
Colleges en Ambtenaren, wie zulks aangaat, aan de nauw-
keurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven

De Minister van Koloniën,